

Ing. O. PIŠKORIĆ — Ing. B. MARINKOVIĆ

UVOD U ŠUMARSTVO

ŠPLIT, 1960.
Šumarska škola za krš

Ing.O.Piškorić-Ing.B.Marinković

U V O D U Š U M A R S T V O
(skripta Šumarske škole za krš u Splitu)

II.izdanje

S A D R Ž A J:

I.RASPROSTRANJENOST ŠUMA I POJAM ŠUME.....	str.1
Pojava šume na Zemlji	
Definicija i pojam šume	
Prirodna šuma	
Gospodarska šuma	
II.ZNAČAJ I VAŽNOST ŠUMA.....	str.5
1.)Glavni šumski proizvodi	
a.)Drvo kao izvor topline	
b.)Drvo kao građevno i tehničko tvorivo	
c.)Proizvodi kemijske prerade drva	
d.)Drvo u umjetnosti	
2.)Sporedni šumski proizvodi	
3.)Indirektne (posredne) koristi šume	
a.)Zaštitno djelovanje šume od vjetra	
b.)Zaštitno djelovanje šume od vode	
c.)Utjecaj šume na temperatura zraka	
d.)Utjecaj šume na čovječje zdravlje	
III.TERMINOLOGIJA U ŠUMARSTVU	str.22
1.)Šumsko gospodarstvo	
2.)Uzgajanje šuma	
3.)Dendrometrija	
4.)Uređivanje šuma	
5.)Iskorištavanje šuma	
6.)Zaštita šuma	

Split,1960g.

I. RASPROSTRANJENOST ŠUMA I POJAM ŠUME.

Pojava šume na Zemlji. Veći dio kopna naše planete obrastao je različitim biljkama, dok je manji dio bez ikakvog raslinstva (vegetacije). Bez vegetacije su pustinje i krajevi "vječnog" snijega i leda. Međutim, biljni pokrov različit je i u različitim krajevima Zemlje (horizontalna rasprostranjenost), a različit je i na raznim nadmorskim visinama (vertikalna rasprostranjenost).

U predjelima s mnogo topline i s mnogo vlage rastu šume. Dakle, toplina i vlaga uvjetuju pojavu šuma na Zemlji. U predjelima gdje je vlage (kiše) manje, rastu samo razne vrste trave. Ta je pojava jednaka kako u području žarke, tako i u području umjerene klime.

U žarkom klimatskom pojasu (tropsko područje) šume su vrlo bujne i odlikuju se vrlo velikim brojem raznog drveća, grmlja i ostalih biljaka.

U umjerenom pojasu šume su manje bujne i s manje vrste drveća.

Krajeve u kojima rastu samo trave nazivamo:

u tropskom području: savanama i pampasima;

u umjerenom pojasu: prerijama (u Sjevernoj Americi), stepama (u Rusiji), pa i tundrama (na sjeveru Rusije i Sibire).

Na području sjevernog ledenog klimatskog područja nema ni šume ni bujnih trave, već vegetaciju sačinjavaju samo mahovine i lišajevi.

Naše domovine nalazi se na području t.zv. umjerene klime, odnosno klime, koje je pogodna za rast i razvoj šume. Izuzeci su jedino oni krajevi, koji se nalaze na većim nadmorskim visinama (preko 1.500 m), gdje nisu povoljni uslovi za rast drveća, nego samo za trave.

Čovjek je mnoge šume uništio ili iskrčio i pretvorio u poljoprivredno tlo. Zato danas opažamo da se površine šuma izmjenjuju s površinama koje se poljoprivredno iskorišćavaju (njivama, livadama, voćnjacima, vinogradima i sl.).

Po svom geografskom položaju područje naše domovine jest područje šume. Na svim obešumljenim površinama šume bi se vrlo brzo sama raširila, kada je čovjek ne bi ometao u njezinom prirodnom razvoju.

Definicija i pojam šume.

Pod šumom razumijevamo zajednicu živih jedinki (organizama) biljnog i životinjskog svijeta, koju čovjek uzgaja radi mnogobrojnih koristi. U šumi je najuočljivije drveće, ali je ono samo dio te životne zajednice (biocenoze); pod visokim stablima nalaze se niže stabla i grmlje, a ispod ovih opet veći ili manji broj drugih biljaka, kao n.pr. trave, paprati, mahovina. Ali ne samo nad zemljom, nego i u zemlji, t.j. u šumskom

je broj i doznačni šumski čekić. Pri tom se redovno mjeri i prsni promjer. Broj na stablu udara se posebnom napravom, koju nazivamo kolobroj. Oznaka sa doznačnim čekićem služi zato, da se može uvijek utvrditi, da li je posječeno samo ono određeno, t. j. doznačeno stablo, ili se u protivnom slučaju radi o bespravnoj sječi.

Drvo nekog stabla može se upotrebiti u različite svrhe, pa se prema tome i izrađuje u različite sortimente, na pr.: za ogrjev, za izradu papira ili celuloze, za željezničke pragove, kao rudničko drvo, trupci i t. d. Drvo koje je namijenjeno ogrjevu nazivamo ogrjevno drvo. Ono koje je namijenjeno proizvodnji papira ili celuloze nazivamo celuloznim drvom, a ono za dobivanje tanina-taninskim drvom, za potrebe rudnika-rudničkim drvom, a ono u građevne i druge razne tehničke svrhe nazivamo tehničkim drvom.

Iz živih stabala raznih vrsta borova vađi se smola. To vađenje smole nazivamo smolarenjem. Korištenje paše u općenarodnim (državnim) šumama nazivamo pašarenjem, a pašu svinja u hrastovim šumama-žirenjem.

6.) Zaštita šuma.

Naprijed je rečeno, da šumske štete uzrokuju različiti uzročnici. Najveće štete može počinuti sam čovjek bilo sječom, bilo paležom, bilo napasivanjem stoke, kako u tuđim, tako i u svojim vlastitim šumama. Dosada su spriječavanje i čuvanje šuma od raznih štetnika vršila posebna lica, koje smo nazivali lugarima ili čuvarima šuma, a njihovo područje (teren na kojem su vršili čuvanje) lugarskim rejonom ili lugarskim srezom. Prema novoj organizaciji šumarske službe kod nas, postojeće šumarske ustanove postaju poduzeća, pa će čuvanje šuma od svih oštećivanja vršiti čitav radni kolektiv tog poduzeća. U koliko u nekom kraju postoji veliki broj ljudi koji čini štete u državnim šumama, tamo će se postavljati posebni čuvari šuma, koji će prije toga steći izvjesno znanje na kraćim tečajevima (a u koliko to znanje već od prije ne posjeduje). Čuvar šuma mora svakodnevno voditi dnevnik rada t. j.: kada je krenuo na teren, koje je predjele ili odjele obišao, što je naročito zapezao ili pronašao, odnosno što je radio, te kada se vratio s terena. Za tu svrhu postoje posebne tvrdo ukoričene bilježnice, koje se nazivaju lugarske službene knjige.

Štete koje u šumama vrše razni nesavjesni ljudi, prijavljuju se bilo sucu za prekršaje ili kotarskom sudu radi progona i kazne. Ta se prijava podnosi na posebnom formularu, koji se zove prijava za šumsku štetu ili šumsko kaznena prijava. Ako je šteta pronađena, a krivac nije poznat, onda čuvar mora podnijeti svom starješini izvještač da je pronašao štetu.